

D 1,60€ • A 1,70€ • F 1,60€ • CH 3,00 CHF • NL 1,70€ • GB 1,10£ • I 1,60€ • B 1,60€
L 1,60€ • S 18 SEK • DK 12 DKK • GR 1,50€ • USA 2,00US\$ • CAN 2,25\$ • AUS 2,50\$

D 13203 A

VESTI

NEZAVISNI DNEVNI LIST

www.vesti-online.com

Sonntag 10. April 2011

ISTRAŽIVANJE

Uticao krize na psihu nacije

SRBI ISTERANI IZ PAMETI

U Srbiji, gde svaki četvrti građanin boluje od depresije, godišnje se potroši više od 5.000.000 kutija lekova za smirenje, a ljudi se u očajanju okreću sektama, vidovnjacima, prorocima i nadri-lekarima.

(Strane 9, 10 i 11)

BEZNADE: I omladina na lekovima

ISPOVEST

Vlastimir Đuza Stojilković, glumačka legenda

IZ RUDNIKA POBEGAO NA POZORNICU

Po usmenom dekretu upisao je rudarstvo, a kada je video kako izgleda rad u mračnoj jami, glavom bez obzira pobeo je na akademiju.

(Strane 24 i 25)

Incident na skupu u Novom Sađu KAMENOM NA DINKIĆA

"Gde je onih 1.000 evra, nemam od čega da živim!", viknula je Malina M. (29), koja je zaradila policijsku prijavu.

(Strana 5)

INTERVJU

Dr Miodrag Stojković, genetičar

"SVEMIRŠKI BROD" U SRCU ŠUMADIJE

Nacionalni centar za matične ćelije u Krajujvcu, koji treba da bude završen do jula 2012, pružiće spasonosnu nadu za obolele od najtežih neurodegenerativnih bolesti.

(Strana 12)

Pakao na autoputu

KAO BOJNO POLJE

Najmanje osam ljudi je poginulo, a 130 je teže i lakše povređeno u masovnom lančanom sudaru kod Rostoka

VOZILA SLEPLJENA EKSPLOZIJOM: Autoput satima raščišćavan

Iznenadna oluja podigla je pravi peščani zid na autoputu A19, vozila su naletela jedno na drugo, da bi se potom zapalila i cisterna sa visokoeksplozivnim materijama. Crni bilans, međutim, nije konačan.

TRAGIČAN BILANS: Zrtve se još broje

(Strana 8)

SUDBINE

Srbin iz Sent Galena pomaže naslednici čuvenog naučnika

AJNSTAJNOVA UNUKA UMIRE U BEDI

KIVNA ZBOG NEPRAVDE: Evelin Ajnštajn

Evelin Ajnštajn je veoma bolesna, kičmu ne sme da operiše, a verovatno će ostati i bez noge. Moju ponudu da joj pošaljem nešto novca, bar za lekove, nije prihvatila, kaže Stojanović.

ČUVAR SRPSKE BAŠTINE: Petar Stojanović

Petar Stojanović, osnivač Memorijalnog društva "Nikola Tesla", moli da deo zarade od korišćenja lika i dela Alberta Ajnštajna pripadne teško bolesnoj Evelin

(Strana 18)

**ISTORIJSKA
NEPRAVDA**

SRBIN IZ SENT GALENA POMAŽE NASLEDNICI ČUVENOG NAUČNIKA

Ajnštajnova unuka umire u bedi

Od stalnog dopisnika
HANOVER
Ranko Lukić

Slikar iz Sent Gale-
na Petar Stojano-
vić, osnivač Me-
morijalnog društva
"Nikola Tesla", po-
kušava da pomogne Evelin
Ajnštajn, unuci slavnog
naučnika koja u teškoj be-
di živi u Albani, predgrađu
San Franciska. Ova 70-go-
dišnjakinja vezana je za in-
validska kolica, bori se sa
karcinomom i nema novca za
lekove.

U kontakt sa Ajnštajnovim
naslednicima Stojano-
vić, poznat kao poklonik
nauke i zaštitnik srpske ba-
štine, došao je 2004. kada je
na ciriškom groblju, 56 go-
dine posle njene smrti, pro-
našao neobebežen grob
Mileve Marić, prve su-
pruge tvorca teorije re-
lativiteta. U nameri da
o tom otkriću obavesti
njenog unuka Berhar-
da Ajnštajna, za kojeg
je saznao da živi u Ber-
nu, upoznao je i Evelin
Ajnštajn, usvojenu

**SENT
GALEN: Zbirka
Petra Stojanovića**

kćerku Albertovog i Milevi-
nog starijeg sina Hansa Al-
berta.

Odgovor iz Jerusalima

Potresen sudbinom unu-
ke slavnog naučnika, Stoja-
nović je ušao u priču koju
nije očekivao.

Evelin
Ajn-
štajn,
priti-
snuta
siro-
ma-
štvom i
sazna-
njem da

Hebrejski univerzitet
u Jerusalimu, na koji je njen
deda preneo sva svoja prava,
ubire čak 18 miliona dolara
godišnje od korišćenja lika i
dela genijalnog naučnika,
angažovala je pre tri godine
advokate kako bi dobila de-
lič tog profita. Podršku je za-
tražila i od društva "Nikola
Tesla", odnosno Petra Stoja-
novića.

Stojanović je pozvao He-
brejski univerzitet, a posle
razgovora sa Barbarom Volf,
službenicom zaduženom za
Ajnštajnovu arhivu, obratio
im se i pismeno. Objasnio je
da je Evelin teško bolesna, da
sedi u kolicima "napump-
ma kortizonom", kao i može
da kupi lekove samo za dva
meseca. Objasnio je i da
Evelin nije dobila ni centa ni
od Albertovih i Milevinih
pisma koja su prodana
1986.

- Hebrejski univerzi-
tet treba da mi pomogne,
jer oni na kraju
krajeva od imena mo-
ga dede zarađuju mi-
lione dolara - rekla je
Evelin.

Barbara Volf je u
pismenom odgo-
voru navela da je
"situacija gospo-
de Evelin žalosna", ali da je
stanje sasvim
drugačije:

"Ugovori
povezani s
Ajnštajnovim
imenom koje
godišnje za-
ključujemo
donose najvi-
še milion do-

lara. Oni se protežu na
više godina, pa je i svota
koju Evelin spominje
ostvarena u dužem vre-
menskom periodu, a ne u
toku jedne godine. Novac
se troši za naučne svrhe i
potrebe Hebrejskog univer-
ziteta, a između ostalog i za
finansiranje Ajnštajnovog ar-
hive pri univerzitetu. Ako
vam kažem da zarađujem
samo osminu plate mog po-
znaničnika, gimnazijskog učite-
lja u Ženevi, onda će vam
biti jasno kakav je budžet
našeg univerziteta..."

Dedu su prevarili

Stojanovićevu napomenu
da je Evelin odigrala presud-
nu ulogu u pronalaženju pi-
sama koje su Mileva i Albert
kao mladi zaljubljeni par

**Petar Stojanović, osnivač
Memorijalnog društva "Nikola Tesla",
obratio se Hebrejskom univerzitetu u
Jerusalimu u nameri da deo zarade
od korišćenja lika i dela Alberta
Ajnštajna pripadne teško bolesnoj Evelin**

razmenjivali u periodu iz-
među 1897. i 1903. godine,
u Jerusalimu nisu hteli ni da
čuju. Tvrde da s pismima
nemaju ništa, jer su ona, na-
vodno, porodično vlasni-
štvo. "Originali su na aukciji
prodani devedesetih godina,
a mi u arhivi imamo samo
kopije koje nisu prodane.
Prihodi od Ajnštajnovih ru-
kopisa koje je on 1955. zave-
štao svojoj sekretarici Hele-
ni Dukas, a ona posle svoje
smrti 1982. u nasleđe osta-
vila našem univerzitetu, iz-
nose godišnje tek oko dese-
tak hiljada dolara. Prošle
godine bilo je više akcija
oko Ajnštajnovog nasleđa
(ime, pisma, fotografije, ru-
kopisi), ali mi u arhivi ne-

Mileva Marić
(sedi) sa
sinovima
Hansom,
Eduardom i
snajom Fridom

**U POMOĆ POZVALA
I MEDIJE: Evelin
Ajnštajn**

mamo nikakvo pravo da u
ovom sporu zastupamo bilo
koga, pa tako ni Evelin", za-
ključila je Barbara Volf.

- Oni moraju da plate. Ja
sam poslednja Ajnštajnova
naslednica. Oto Nathan,
upravnik zaostavštine, He-

ROMANŠA SA NJUJORSKOM IGRAČICOM

Albert i Mileva su pre venča-
nja dobili kćerku koju je Mile-
va kasnije u razgovorima na-
zivala Lizerl, čiji se trag gubi
odmah posle rođenja. Na
osnovu odnosa Alberta Ajn-
štajna prema ženama, njegovi
biografi su kasnije pokušavali
da dokažu da je Evelin, usvo-
jena kćerka njegovog sina
Hansa Alberta i snaje Frida, u
stvari njegova vanbračna
kćerka. Fizičar Res Jos iz Ciri-
ha je izneo tezu da je Evelin
dete koje je Ajnštajn dobio iz
veze s izvesnom njujorskom
igračicom. Pokušaj njegovog
biografa Roberta Šulmana iz
1993. godine da očinstvo do-
kaže genetskom analizom
propao je, jer ćelije naučniko-
vog mozga nisu bile upotre-
bljive.

LJUBAVNA PISMA SAČUVANA U SEFU

- Posle Milevine smrti, njena
snaja Frida Ajnštajn raspred-
mala je stan u Cirihiu i osim
85.000 franaka, pronašla je
ljubavna pisma koje su Mile-
va i Albert pisali jedno dru-
gom. U nameri da i sama na-
piše knjigu o svom slavnom

svekru, 1955. godine kada je
Ajnštajn umro, Frida je odbi-
la da kopije pisama preda
upravniku zaostavštine. Ona
je s njim 1958. izgubila sud-
ski spor. Pošto je te iste go-
dine umrla, pismima se izgu-
bio trag. Međutim, kada se
Ajnštajnov biograf Robert
Šulman 1986. obratio Evelin,
došao je do kopija koje su
ga odvele do sefa u jednoj
banci gde su čuvana original
pisma - priča Petar Stojano-
vić.

POSLEDNJA ŽELJA MILEVE MARIĆ

Mileva Marić je, kao jedna
od prve četiri žene na svetu,
studirala matematiku i fizi-
ku, zaljubila se i udala za Al-
berta Ajnštajna. U Kaču kod
Novog Sada, zajedno su is-
pod jednog duda noćima iz-
računavali teoriju relativite-
ta. U novosadskoj Nikolajev-
skoj crkvi krstili su sinove
Hansa Alberta i Eduarda.
Razveli su se 1919. u Cirihiu
gde je, zaboravljena i siro-
mašna, Mileva umrla 4. aprila
1948. godine.

- U arhivu u Cirihiu pronašao
sam pismo koje je Mileva
uputila svojoj prijateljici Riti
von Gonzenbah tri dana uo-
či svoje smrti, a u kojem da-
je do znanja da želi da bude
sahranjena na groblju, u bli-
zini psihijatrijske bolnice,
gde se lečio od šizofrenije
njen mlađi sin Eduard - ot-
kriva Stojanović.

**ČUVAR SRPSKE
BAŠTINE: Petar
Stojanović**